

נזיר מח

במדבר פרק ו

(ו) כָּל יְמֵי הַזֵּירוֹ לְהִי עַל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֵא :
(ז) לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ וּלְאָחִיו וּלְאָחֹתוֹ לֹא יִטְמָא לָהֶם בְּמֹתֶם כִּי נֶזֶר אֶלְהִי עַל רֹאשׁוֹ :

כהן גדול

לֹאֲבִיו – לאביו הוא דאינו מטמא אבל מטמא הוא למת מצוה
לֹאֲחִיו – לגזירה שוה לכדרכי ; דתניא ,

רבי אומר : גבי נזיר במותם אינו מיטמא, אבל מיטמא הוא לנגעם ולזיבתם ; ואין לי אלא בנזיר ,

• בכהן גדול מניין ?

אמרת, לא יאמר **INK** בכ"ג, שאין ת"ל, שהרי ק"ו היא : ומה אם במקום שכהן הדיוט מיטמא לאחיו מאביו - אין כהן גדול מיטמא לאביו, מקום שאין כהן הדיוט מיטמא לאחיו מאמו - אינו דין שאין כ"ג מיטמא לאמו ! אם זכיתה מהדין, מה ת"ל **INK** בכהן גדול ? מופנה להקיש ולדון הימנו גזירה שוה, נאמר **INK** בנזיר ונאמר **INK** בכ"ג, מה **INK** האמור בנזיר - במותם אינו מיטמא אבל מיטמא הוא לנגעם ולזיבתם, אף **INK** האמור בכ"ג - במותם אינו מיטמא אבל מיטמא לנגעם ולזיבתם.

מקור לנזיר שמטמא למת מצוה : אשכחן כהן גדול, נזיר מנלן? דתניא :
תחילת הברייתא הדנה בעניין אחר – מקור לדבר שאסור לנזיר לטמא לנפש אדם מת אבל מותר בנבלת בהמה

ר' ישמעאל	תנא קמא	
אינו צריך, הרי הוא אומר : לא יבא, בנפשות המטמאות בביאה הכתוב מדבר,	שומע אני אפי' נפש בהמה במשמע, כענין שנאמר : (ויקרא כד) מכה נפש מהמה? ת"ל : על נפש מת לא יבא , בנפש אדם הכתוב מדבר	כָּל יְמֵי הַזֵּירוֹ לְהִי עַל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יָבֵא (במדבר ו)

המשך הברייתא

ר' עקיבא	ר' ישמעאל	
לאביו ולאמו - אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה	גירסה 1 : לאביו ולאמו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה גירסה 2 : לומר שאין מיטמא לאביו	לֹאֲבִיו וּלְאִמּוֹ
שאם היה כ"ג והוא נזיר, לאחיו אינו מיטמא אבל מיטמא הוא למת מצוה	לֹאֲחִיו - אינו מיטמא, הא למת מצוה מיטמא	וּלְאָחִיו
	לגזרה שוה לכדרכי	לֹאֲחֹתוֹ
	לכדתניא, דתני : לֹאֲחֹתוֹ - מה ת"ל ? הרי שהלך לשחוט את פסחו ולמול את בנו, ושמע שמת לו מת, יכול יטמא ? אמרת : לא יטמא, יכול לא יטמא למת מצוה ? ת"ל : לֹאֲחֹתוֹ , לאחיותו הוא דאינו מיטמא, הא למת מצוה מיטמא	וּלְאָחֹתוֹ
הרחוקים		וּלְרֵעֵיהֶם
הקרובים		וּלְאִמּוֹ

3 קושיות על דרשת ר' ישמעאל ש-לֹאֲבִיו וּלְאִמּוֹ בא למעט מת מצוה
קושי 1 : עד שלא יאמר, יש לי בדין : ומה כ"ג שקדושתו קדושת עולם - מיטמא למת מצוה, נזיר שאין קדושתו קדושת עולם - אינו דין שמיטמא למת מצוה ! (הדרשה מיותרת)
תירוץ : לא, אם אמרת בכ"ג - שכן אינו מביא קרבן על טומאתו, תאמר בנזיר שמביא קרבן על טומאתו ? הואיל ומביא קרבן על טומאתו לא יטמא למת מצוה ?
ת"ל : **לֹאֲבִיו וּלְאִמּוֹ**, אבל מיטמא למת מצוה

קושי 2 : או אינו מיטמא לאביו ולאמו אבל יטמא לשאר מתים ? (הדרשה לא נכונה)
תירוץ : אמרת ק"ו : ומה כהן הדיוט שמיטמא לקרובין - אינו מיטמא לשאר מתים, נזיר שאינו מיטמא לקרובין אינו דין שלא יטמא לשאר מתים !
הא מה ת"ל **לֹאֲבִיו וּלְאִמּוֹ** ? לאביו ולאמו הוא דלא מיטמא, אבל מיטמא הוא למת מצוה ;

קושי 3 : עד שלא יאמר, יש לי בדין : נאמרו כללות בכ"ג ונאמרו כללות בנזיר, מה כללות האמורות בכ"ג - לאביו אינו מיטמא אבל מיטמא למת מצוה, אף כללות האמורות בנזיר - לאביו אינו מיטמא אבל מיטמא למת מצוה ; (הדרשה מיותרת)

תירוץ: או כלך לדרך זו: נאמר כללות בכהן הדיוט ונאמר כללות בנוזר, מה כללות
האמורות בכהן הדיוט מיטמא לאביו, אף כללות האמורות בנוזר מיטמא לאביו?
ת"ל: **אִיִּי וְאִיִּי כִּי אִיִּי אִיִּי**, הא למת מצוה מיטמא.
קושי: הא מיבעי ליה: לומר, שאין מיטמא לאביו!

קריאה חדשה של הברייתא – שיטת ר' ישמעאל: אלא,
אִיִּי – לומר שאין מיטמא לאביו;
אִיִּי – אינו מיטמא, הא למת מצוה מיטמא;
אִיִּי – לגזרה שוה לכדרכי;

אִיִּי – לכדתניא, דתני: **אִיִּי** – מה ת"ל? הרי שהלך לשחוט את פסחו ולמול את בנו, ושמע
שמת לו מת, יכול יטמא? אמרת: לא יטמא, יכול לא יטמא למת מצוה? ת"ל: **אִיִּי**, לאחותו הוא
דאינו מיטמא, הא למת מצוה מיטמא.

דרשות ר' עקיבא – בטבלה למעלה

קושי על ר' עקיבא: ולרבי עקיבא, גזירה שוה דרבי מנליה?
תירוץ: אמר לך, כיון דאמר מר: אם היה כ"ג ונוזר – **אִיִּי** אינו מיטמא אבל מיטמא הוא
למת מצוה, מה לי כ"ג לחודיה, מה לי נזיר וכ"ג.
קושי על ר' ישמעאל: ולרבי ישמעאל, כהן גדול והוא נזיר מנליה?
תירוץ: כיון דשרא רחמנא חד לאו גבי מת מצוה, מה לי חד לאו, מה לי תריץ לאוין.
קושי: **אִיִּי** למה לי? סלקא דעתך אמינא, כי שרא רחמנא למת מצוה – נזיר וכהן
דאיסור לאוי הוא, אבל מילה ופסח דכרת – לא יטמא למת מצוה, קמ"ל.

